

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **L. K.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL. M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, sídlem Nad Štolou 3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2020, č. j. 2 Az 3/2018 – 50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Ustanovenému zástupci Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL. M., advokátovi, **s e u r č u j e** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2017, č. j. OAM-670/ZA-ZA11-VL13-2017; tímto rozhodnutím nebyla stěžovatelce udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 16. 8. 2017, přičemž dne 21. 8. 2017 poskytla k této žádosti další údaje. Sdělila, že je státní příslušnicí Ukrajiny, ruské národnosti, pravoslavného vyznání, nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyla členem žádné politické strany ani organizace. Stěžovatelka je

rozvedená a má jednu zletilou dceru ukrajinské národnosti, která žije v České republice. V zemi původu žila v obci Doněck v Doněcké oblasti; z Ukrajiny stěžovatelka odjela v roce 2014 mikrobusem do Polska, kde zůstala několik měsíců a hlídala tam známým krajanům děti. Do České republiky přicestovala autobusem v březnu 2015 a po příjezdu zde požádala o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu. Stěžovatelka dále uvedla, že dříve pobývala od roku 2011 vždy část roku v Polsku; všechny tyto pobyty byly pracovní a stěžovatelka během nich jezdila domů; v jiných státech než v Polsku stěžovatelka neměla povolení k pobytu nebo udělená víza; v minulosti zatím nikdy nežádala o mezinárodní ochranu. Zdravotně je stěžovatelka v pořádku, o mezinárodní ochranu žádá z toho důvodu, že její jediná příbuzná (dcera) žije v České republice; na Ukrajině je válka, stěžovatelka tam nemá vůbec nic.

[3] Stěžovatelka během pohovoru dále uvedla, že její rodinný dům nedaleko letiště již neexistuje, byl zničen během ostřelování v září 2014; pokud by se musela vrátit na Ukrajinu, vůbec by nevěděla, jak se dostat domů; nemá žádnou propustku; čekaly by ji přísné kontroly, v Doněcku navíc nemá kde bydlet a slyšela hrozné věci, co se zde lidem může stát. K obyvatelům Doněcka se na Ukrajině chovají velmi nepřátelsky, považují je za vlastizrádce; zároveň žádný vládní program pomoci pro obyvatele Doněcka nefunguje. V České republice stěžovatelka nejprve požádala o vízum za účelem strpění, které dostala, a poté si požádala o zaměstnaneckou kartu a začala pracovat jako pokojská; byla zde zkontrolována cizineckou policií dne 19. 5. 2015, a protože ještě neměla pracovní povolení, dostala zákaz pobytu v České republice na 10 měsíců, obrátila se tedy na advokáta a od té doby se dle stěžovatelky její případ táhne. K rodinné situaci stěžovatelka blíže uvedla, že její bratr zemřel během bojů v Doněcku, dostal infarkt. Jiné příbuzné stěžovatelka v Doněcku nemá; žijí tam jen její spolužáci a s těmi se nestýká. Dcera stěžovatelky přijela do České republiky již v říjnu 2013, aby zde studovala češtinu; nyní je vdaná za občana České republiky, těhotná a stěžovatelka by jí chtěla pomáhat. Žalovaný uvedené důvody neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany.

[4] V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatelka namítala vady spočívající v nedostatečném posouzení skutečného nebezpečí vážné újmy a možnosti přesídlení, které mají za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Stěžovatelka poukazovala na zprávy UNHCR

z 24. 9. 2015, z nichž plyne, že vnitřně přesídlené osoby čelí celé řadě faktických bariér; namítala, že v jejím případě jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné, na základě kterých jí měl správní orgán udělit azyl z humanitárních důvodů; v ČR žije též její dcera s rodinou a stěžovatelka zde má vybudované zázemí. Závěrem stěžovatelka s poukazem na revidovaný čl. 46 odst. 1 procedurální směrnice 2013/32/EU požádala soud, aby jí udělil doplňkovou ochranu dle § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců, nebo aby rozhodnutí žalovaného zrušil.

[5] Městský soud neshledal žalobu důvodnou. K námitkám stěžovatelky uvedl, že žalovaný se dostatečně zabýval všemi tvrzeními, která stěžovatelka v průběhu správního řízení uvedla; podklady, které si žalovaný obstaral pro posouzení aktuální politické a bezpečnostní situace na Ukrajině označil za zcela odpovídající požadavkům § 23c písm. c)

pokračování

zákona o azylu, a to i ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 80.

[6] Žalovaný dle městského soudu existenci ozbrojeného konfliktu v zemi v žádném případě nezpochybnil, s tím, že konflikt se soustřeďuje výhradně do východních částí Ukrajiny,

do Luhanské a Doněcké oblasti. Závěry žalovaného, že naprostá většina území je bezpečná a pod kontrolou proevropsky orientované vlády, odpovídají i judikatuře (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015 č. j. 7 Azs 265/2014 - 17). S ohledem na to, že stěžovatelka pochází z Doněcké oblasti, zabýval se dle městského soudu žalovaný dostatečně i možností vnitřního přesídlení; dodal, že stěžovatelka v minulosti neměla problém pobývat v Polsku (a vracet se na Ukrajinu), tedy vytvořit si zázemí v zahraničí. Žalovaný dle soudu správně neopomenul ekonomické potíže, které mohou vnitřně přesídlené osoby na Ukrajině zaznamenat, avšak toto nejsou důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

[7] Obdobně neshledal městský soud důvodnou ani námitku porušení čl. 8 Úmluvy; pouhé obecné konstatování, že stěžovatelka v ČR našla nový domov, samo o sobě nezakládá důvodnost udělení mezinárodní ochrany; stejně tak není azylově relevantní pouhá skutečnost,

že stěžovatelka se na území ČR zdržovala 3 roky před žalobou napadeným rozhodnutím. Vycestováním stěžovatelky sice dojde k odloučení s její dcerou, avšak jedná se o dospělé osoby, a stěžovatelka neuvedla žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by její přítomnost v ČR byla nezbytně vyžadována; pokud chce stěžovatelka s dcerou v ČR zůstat a nadále zde pobývat, je dle soudu třeba, aby postupovala podle příslušných právních předpisů a vyřídila si k tomu potřebné oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Pobytovou situaci není možné řešit cestou žádosti o mezinárodní ochranu, neboť tento institut je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí (viz rozsudek ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 – 94).

[8] Proti rozsudku městského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. V první řadě má stěžovatelka za to, že městský soud pochybil, když neučinil závěr o existenci rizika vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu v případě návratu stěžovatelky do země původu; v Doněcké oblasti přitom stále dochází k neustálým vojenským střetům, oblast je velmi nestabilní, přilehlé regiony jsou pod kontrolou separatistických jednotek. Stěžovatelka poukazuje na zákon o deokupaci a reintegraci okupovaného území Luhanské a Doněcké oblasti Ruskou federací ze dne 18. 1. 2018, který významně rozšiřuje pravomoci vojáků a dalších ozbrojených složek, zapojených do odporu a odražení vojenské agrese Ruské federace na území Doněcké a Luhanské oblasti. Stěžovatelka dále cituje závěry Human Rights Watch z roku 2016, podle nichž v Doněcké a Luhanské oblasti dochází k tzv. nuceným zmizením civilistů a závažnému porušování lidských práv; civilisté konfliktem na východě Ukrajiny velice trpí, denně jsou vystaveni nedostatku léků a hygienických potřeb, infrastruktura je v této oblasti silně poničena.

[9] Stěžovatelka dále uvádí, že jak žalovaný, tak městský soud nedostatečně posoudili možnost využití institutu vnitřního přesídlení, které je fakticky dle stěžovatelky nemožné. Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že neuvedla žádnou překážku bránící ji ve vnitřním přesídlení; naopak uvedla, že vnitřně přesídlení osoby čelí celé řadě faktických bariér včetně společenské diskriminace, v důsledku které není fakticky možné pro osoby z východní Ukrajiny reálně získat přístřeší či zdroj obživy; občané západní Ukrajiny vnímají osoby z východu jako viníky války na Ukrajině a jako nechtěnou konkurenci na pracovním trhu. Podle stěžovatelky státní orgány nepodnikají žádné kroky k potírání této diskriminace a asistenci pro vnitřně přesídlené osoby tak činí v důsledku zcela nefunkční; státní orgány dokonce dle materiálu UNHCR z roku 2015 mohou finanční asistenci zcela odebrat, pokud vnitřně přesídlená osoba nedokáže sehnat zaměstnání do 2 měsíců po započetí pobírání pomoci. Stěžovatelka nepopírá, že ekonomické obtíže nepředstavují samy o sobě důvod k udělení mezinárodní ochrany, nicméně jedná se o jeden z faktorů nutných k posouzení možnosti vnitřního přesídlení; je třeba brát v úvahu rovněž skutečnost, že ozbrojený konflikt se neomezuje pouze na Doněckou a Luhanskou oblast, a že situace vnitřně přesídlených osob na Ukrajině nadto nenaplnňuje ani minimální standard ochrany lidských práv, viz kritéria dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93).

[10] Nepřezkoumatelnost rozsudku stěžovatelka spatřuje v tom, že se městský soud zcela opomenul zabývat námitkou směřující k neudělení azylu z humanitárních důvodů podle

§ 14 zákona o azylu. Stěžovatelce je známo, že udělení tzv. humanitárního azylu je otázkou správního uvážení správního orgánu, i toto rozhodnutí však podléhá přezkumu soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018-30).

[11] S ohledem na uvedené stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu společně s napadeným rozhodnutím a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že napadený rozsudek soudu netrpí vadami a mezerami v úvahách a závěrech; soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami, kterými stěžovatelka brojila proti napadenému rozhodnutí. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že většina zpráv o zemi původu použitých v kasační stížnosti je z let 2015, 2016 a 2017. Žalovaný nevidí důvod, proč bylo v kasační stížnosti z června roku 2020 použito vesměs starších zpráv o zemi původu, než bylo použito žalovaným v napadeném rozhodnutí z prosince roku 2017. Zprávy považuje žalovaný za neaktuální a nevidí důvod se k nim jednotlivě vyjadřovat. Některé navíc nejsou příléhavé k danému případu, resp. pouze popisují situaci, kterou žalovaný nikterak nerozporoval (např. existence ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny). Závěr žalovaného o reálné možnosti stěžovatelky využít vnitřního přesídlení nebyl v kasační stížnosti vyvrácen; možnost využití vnitřního přesídlení byla žalovaným a posléze i soudem konkrétně a individuálně ve vztahu ke stěžovatelce posouzena jako reálná. Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost, případně její odmítnutí pro nepřijatelnost.

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá zásadní pochybení městského soudu v posouzení skutkového stavu, v kasační stížnosti předestírá k rozhodnutí především otázku hrozby vážné újmy z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost jako přijatelnou.

[15] Nejvyšší správní soud předně neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Z judikatury Ústavního soudu [viz náleze ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257), příp. náleze ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 (N 85/8 SbNU 287); rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na nalus.usoud.cz] plyne, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit. Z odůvodnění soudního rozhodnutí musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v souzeném případě úvaha městského soudu výše uvedené předpoklady splňuje. Důvody, které městský soud vedly k zamítnutí žaloby, jsou z odůvodnění jeho rozsudku zřejmé. Městský soud v něm popsal konkrétní skutkové okolnosti, z nichž vycházel, uvedl úvahy, kterými se řídil, a popsal skutkové i právní závěry, k nimž dospěl. Nesouhlas stěžovatelky s právním názorem městského soudu nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku, ale potenciálně nesprávné právní posouzení věci, přičemž to, zda jsou postup a závěry městského soudu a správních orgánů správné a zákonné, je předmětem následného meritorního posouzení věci. Pokud stěžovatelka namítá, že se soud dostatečně nezabýval možností udělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že touto možností se žalovaný zabýval dostatečně na str. 8 svého rozhodnutí, přičemž přihlížel k rodinné a sociální situaci stěžovatelky, k jejímu věku i zdravotnímu stavu a neshledal žádný zřetelný důvod, pro který by jí bylo možno azyl z humanitárních důvodů udělit. Pokud se městský soud s tímto hodnocením ztotožnil, přičemž neshledal, že by správná úvaha žalovaného vybočila ze zákonného rámce, nelze mu ničeho vytknout; o tom, že tuto otázku nepominul svědčí i bod 16 odůvodnění napadeného rozsudku, v němž městský soud předestřel zákonná ustanovení, jejichž (ne)naplnění poté posuzoval.

[16] Nejvyšší správní soud po konstatování přezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, jej přezkoumal v rozsahu a v mezích důvodů, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti; kasační stížnost neshledal důvodnou.

[17] Stěžovatelka o mezinárodní ochranu požádala z důvodů bezpečnostní situace na Ukrajině kvůli válce a kvůli možným ekonomickým potížím v případě návratu. Nejvyšší

správní soud konstatuje, že městský soud nezpochybňoval, že na východě Ukrajiny probíhá ozbrojený konflikt, dostatečně se zabýval tím, zda žalovaný hodnotil poměry v zemi ve vztahu k osobě stěžovatelky. Zjišťoval, zda jí nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodů svévolného násilí; z aktuálních informací, které jsou součástí správního spisu, mimo jiné ze zprávy OAMP, Ukrajina - Situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 24. 7. 2017, konstatoval, že byť se situace v letech 2015 a 2016 relativně uklidnila, situace na východě Ukrajiny je nadále napjatá, přisvědčil tedy tvrzení stěžovatelky o možném bezpečnostním riziku v části země, odkud pochází. Dále se žalovaný, potažmo městský soud zabývali tím, zda, stěžovatelce hrozí takové nebezpečí rovněž v případě vnitřního přesídlení, a zda je takové přesídlení do jiné části země možné.

[18] Stěžovatelka v kasační stížnosti nesouhlasí se závěry žalovaného, potažmo městského soudu, že neuvedla důvody bránící jejímu vnitřnímu přesídlení, resp. tvrdí, že vnitřní přesídlení je nemožné. Dle přesvědčení Nejvyššího správního soudu důvody, které stěžovatelka uváděla, omezující se v podstatě na neochotu stěhovat se na jiné místo, neboť tam nikoho nemá, a na možné ekonomické potíže s tím spojené, žalovaný, jakož i městský soud dostatečně posuzovali. Stěžovatelka neuvedla žádné relevantní skutečnosti, které by bránily reálné možnosti přestěhovat se do jiné části Ukrajiny nezasážené konfliktem, kde je bezpečnostní situace stabilní.

[19] Stěžovatelka požadovala udělení doplňkové ochrany; ta se udělí cizinci, „*který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště*“ (§ 14a odst. 1 zákona o azylu). Za vážnou újmu se v souladu s § 14a odst. 2 zákona o azylu považuje „*a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*“

[20] Žalovaný ani městský soud nezpochybňovali, že na východě Ukrajiny probíhá ozbrojený

konflikt; uvedli však, že stěžovatelka může využít možnosti vnitřního přesídlení. Touto alternativou (vnitřním přesídlením) se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018 - 46, či v poslední době v rozsudku ze dne 7. 1. 2021, č. j. 5 Azs 196/2020 - 56. Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že při posuzování možnosti vnitřního přesídlení je nezbytné hodnotit především faktickou i právní realnost, přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Současně musí být zohledněny osobní poměry žadatele o mezinárodní ochranu, celkové poměry panující v zemi jeho původu, dostupnost a účinnost vnitřní ochrany a postavení a bezpečnost žadatele jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení; důkazní břemeno ohledně toho, zda je v konkrétním případě vnitřní přesídlení možné, tíží správní orgán (k tomu viz rozsudek

pokračování

NSS ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93). V rozsudku ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74, z něhož vycházel rovněž městský soud, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda jiná část země je pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele.“

[21] V projednávané věci vycházel žalovaný správní orgán z řady aktuálních zpráv o zemi původu stěžovatelky, ze kterých vyplynulo, že vnitřně vysídlené osoby mohou v jiných částech Ukrajiny pociťovat jisté byrokratické obtíže, obecně jsou jim však poskytovány různé formy pomoci; v roce 2014 byl přijat zákon o zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob, který poskytuje všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídleným osobám, mimo jiné přístup k základním právům, poskytování ochrany proti diskriminaci a nucenému návratu a zajištění pomoci v případě dobrovolného návratu a zároveň zajišťuje a zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. Rozhodně tedy nelze říct, že by těmto osobám hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy na základě prostého faktu, že se jedná o vnitřně vysídlené osoby. Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném rozsudku sp. zn. 5 Azs 196/2020 současně připomněl, že je nutné rozlišovat primární důvody pro udělení mezinárodní ochrany odvíjející se od situace v místě trvalého bydliště žadatelů (v daném případě rovněž tj. v Doněcké oblasti – pozn. NSS) od toho, co žadatelé prožívají po svém vnitřním přesídlení v jiné části země, a následně hodnotit, zda mají žadatelé k dispozici možnost uniknout vážné újmě způsobené ozbrojeným konfliktem právě formou vnitřního přesídlení a zda po nich lze využití této možnosti spravedlivě požadovat.

[22] Stěžovatelka však neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by vyplynulo, že pokus o vnitřní přesídlení není reálně možný, či ze kterých by bylo možné dojít k závěru, že po ní vnitřní přesídlení není možné spravedlivě požadovat (jak tomu bylo např. v situaci žadatelů o mezinárodní ochranu posuzované např. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2020, č. j. 5 Azs 73/2019 - 61, a ze dne 22. 10. 2020, č. j. 5 Azs 72/2019 - 42). Tvzení stěžovatelky, že se nikam jinam stěhovat nechce, neboť jinde nikoho nezná, jakož ani to, že by měla ekonomické problémy, není relevantním argumentem, který by mohl z hlediska přiznání mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu obstát. Nelze tak dovodit, že by jiná část země pro stěžovatelku nebyla dostupná, a že by zde byla jakkoli pronásledována, ani z ničeho nevyplývá, že by jí hrozilo nucené navrácení zpět do Doněcké oblasti. Ze zpráv, které byly v řízení použity, nevyplývá, že by na území Ukrajiny nezasažených ozbrojeným konfliktem nebyla dodržována lidská práva, resp. jim nebyla poskytována ochrana.

[23] Nejvyšší správní soud tímto nijak nehodlá zlehčovat obtížnou životní situaci stěžovatelky. Opakovaně však ve své judikatuře zdůraznil, že zákon o azylu neslouží k ochraně žadatelů před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu a primárně nemůže sloužit k řešení pobytové situace v České republice; srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. Udělení mezinárodní ochrany je namísto tam,

kde žadateli hrozí pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy, nikoli v situaci, kdy se žadateli nedaří legalizovat jeho pobyt na území České republiky v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Z obsahu správního spisu vyplývá, že právě to bylo skutečnou motivací stěžovatelky k podání žádosti o mezinárodní ochranu, což ostatně stěžovatelka ani sama nepopírá (v rámci pohovoru stěžovatelka připustila, že chce zůstat v České republice s dcerou, jakož i to, že usilovala o zaměstnaneckou kartu v České republice, přičemž v minulosti pobývala na pracovní vízum v Polsku).

[24] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že žalovaný, jakož i městský soud zvážili možnost vnitřního přesídlení stěžovatelky v rámci Ukrajiny dostatečně. Na základě skutečností plynoucích ze správního spisu se podává, že osobní poměry stěžovatelky nebrání přesídlení do jiné části Ukrajiny. Stěžovatelka je samostatnou ženou v produktivním věku a nemá žádné zdravotní problémy. Sama neuvedla žádný důvod, který by v jejím případě mohl představovat reálnou překážku vnitřního přesídlení; při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu netvrdila, že by kdekoli na Ukrajině byla vystavena nějakým potížím či ústrkům ze strany státních orgánů či soukromých osob; neuvedla ani žádný incident, ze kterého by bylo možné usuzovat, že se jí na Ukrajině děje či může dít určité příkoří. Stěžovatelka pouze obecně uváděla, že by ji na západě diskriminovali, nedali jí žádnou podporu a podezřívali ji z pomoci separatistům; navíc tam nemá žádné zázemí. Nejvyšší správní soud podotýká, že důvody zakládající překážku možnosti vnitřního přesídlení musí dosahovat určité intenzity, které však stěžovatelkou popsané potíže nedosahovaly. Důvody, které stěžovatelka uváděla, se omezují v podstatě na neochotu stěhovat se na jiné místo, neboť tam nikoho nemá, a na možné ekonomické potíže; neuvedla žádné relevantní skutečnosti, které by bránily reálné možnosti přestěhovat se do jiné části Ukrajiny nezasážené konfliktem, kde je bezpečnostní situace stabilní.

[25] Byť stěžovatelka v tomto směru v kasační stížnosti námitku nevznesla, Nejvyšší správní soud dodává, že žalovaný se rovněž zabýval možností udělení mezinárodní ochrany – konkrétně doplňkové ochrany z důvodu uvedeného v § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tedy tím, zda vycestování stěžovatelky z území České republiky v důsledku neudělení mezinárodní ochrany pro ni může znamenat zásah do soukromého a rodinného života; v případě stěžovatelky však výjimečné okolnosti, které by udělení doplňkové ochrany z tohoto důvodu opodstatňovaly, neshledal. Stěžovatelka nemá, vyjma zletilé dcery, která je vdaná za občana ČR a má svoji vlastní domácnost, na území České republiky žádnou rodinu; netvrdila např. žádnou finanční závislost na dceři, či nutnost zdravotní péče o svoji osobu (jak vyplynulo ze spisu, dcera pobývala na území ČR již od roku 2013, přičemž stěžovatelka od roku 2011 až do roku 2015 pobývala v Polsku; nelze tedy vysledovat takový stupeň závislosti a potřebnosti společného soužití, nejedná se o případ, kdy by již pouhé vycestování stěžovatelky z území České republiky v důsledku neudělení mezinárodní ochrany představovalo zjevně nepřiměřený zásah do jejího práva na soukromý a rodinný život. Zamýšlí-li stěžovatelka realizovat svůj život společně se svou dcerou a její rodinou na území České republiky, je jen na ní, zda k tomu využije patřičné nástroje, které jí zákon o pobytu cizinců nabízí.

[26] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

pokračování

[27] O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žalovanému, kterému by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti náležela, žádné náklady přesahující jeho správní činnost nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[28] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený advokát, Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL. M., učinil dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu (příprava a převzetí zastoupení, doplnění kasační stížnosti). Za každý tento úkon náleží advokátovi odměna 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tato částka o částku odpovídající této dani, která činí 21 %. Zástupci stěžovatelky tedy bude vyplacena celková částka ve výši 8 228 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 16. dubna 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu